

Grundnotat

Modtager(e):

Folketingets Europaudvalg

Kopi:

Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi

Forslag til Rådets forordning om oprettelse af fællesforetagendet ”Clean Sky”

19. juli 2007

KOM(2007) 315 af 20. juni 2007

1. Resumé

Det syvende rammeprogram for Forskning, Teknologisk udvikling og Demonstration udmærker sig ved en markant satsning på store strategiske initiativer, hvor industri og forskning går sammen om at udforme den fælles europæiske strategi inden for en række forskningsområder, eksempelvis brint- og brændselsceller, luftfartsteknik og lufttransport, innovative lægemidler, indlejrede databehandlingsystemer, nanoelektronik og GMES (global miljø- og sikkerhedsovervågning).

Et nyt initiativ er EU's fælles teknologiinitiativer (JTI). Kommissionen har fremlagt forslag om etableringen af fællesforetagendet Clean Sky som et offentligt-privat partnerskab, der kan fremme stærke forbindelser mellem forskellige organisationer og bygge videre på EU's forsknings- og udviklingskapacitet inden for luftfartsteknik og lufttransport.

Clean Sky skal udvikle innovative teknologier med mindre miljøpåvirkning og fastsætte sociale og markedsbaserede teknologiske mål med konsekvenser for hele lufttransportssystemet.

Fællesskabets finansielle bidrag til fællesforetagendet Clean Sky udgør maksimalt 800 mio. Euro, som afholdes af den budgetbevilling, der er tildelt temaet ”Transport” i særprogrammet ”Samarbejde”.

2. Baggrund

EU's fælles teknologiinitiativer (JTI) er et nyt instrument i EU's politik for at fremme forskning og teknologisk udvikling.

De fælles teknologiinitiativer kendetegner en helt ny måde at tildele europæisk industri betydelig indflydelse på EU's forskningspolitik gennem industridrevne, offentlig-private partnerskaber. JTI'erne er karakteriserede ved, at især industrien, og i et vist omfang forskningsmiljøerne, er mere direkte involverede i ud-

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**
Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fist@fist.dk
Netsted www.fist.dk
CVR-nr.

Sagsbehandler
Lone Heyde
Telefon 3392 9713
Telefax 3544 6201
E-post lhe@fist.dk

Sagsnr.
Dok nr. 251560
Side 1/5

formningen og udmøntningen af programmerne end i de traditionelle rammeprogramaktiviteter.

Hensigten er, at de styrende organer (fællesforetagendet), som vil være drevet af industrikonsortiet bag den konkrete JTI, selv skal stå for forvaltningen af strategisk forskningsdagsorden og tilhørende bevilling. JTI'ernes primære opgaver er i første omgang derfor at definere et arbejdsprogram for det pågældende forskningsområde, udarbejde opslag til at udmønte arbejdsprogrammet og forskningsstrategien, samt at evaluere og udvælge projekter til støtte.

Det forudses, at en del af indsatsen i syvende rammeprogramms særprogrammer vil blive udmøntet igennem JTI'er.

Gennem fælles teknologiinitiativer mobiliseres en kombination af forskellige private og offentlige, europæiske og nationale finansieringsformer og -kilder. Denne finansiering kan antage forskellige former og mobiliseres gennem forskellige mekanismer, herunder blandt andet støtte fra rammeprogrammet.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Initiativerne udspringer hovedsagelig af arbejdet i EU's europæiske teknologiplatforme og kan betragtes som en overbygning på de få teknologiplatforme, der er nået til et stadie, hvor betydelige offentlige og private investeringer er nødvendige for at føre platformens strategiske forskningsdagsorden ud i livet.

Side 2/5

EU-Kommissionen har foreslået eller vil foreslå JTI'ere inden for følgende seks områder:

- Aeronautics and Air Transport (Clean Sky)
- Embedded Computing Systems (ARTEMIS)
- Global Monitoring for Environment and Security (GMES)
- Fuel Cells and Hydrogen (FCH)
- Innovative Medicines Initiative (IMI)
- Nanoelectronics Technologies 2020 (ENIAC).

Overenstemmelse med andre EU-politikker og mål

Det Europæiske Fællesskab har gjort luftfartsteknik til et af sine prioriterede forsknings- og udviklingsområder med den ambition at minimere luftfartøjers miljøpåvirkning og forbedre den lokale luftkvalitet og støjforholdene omkring lufthavne samt sundhed og livskvalitet.

Luftfartteknisk forskning og udvikling vil bidrage til gennemførelsen af EU's strategiske mål i henhold til den nye Lissabon-strategi. Det foreslåede initiativ er en del af en bred og ambitiøs fællesskabsstrategi, der sigter mod at takle innovationsefterslæbet, og som bl.a. omfatter forslaget om etablering af et Europæisk Teknologisk Institut (EIT).

3. Hjemmelsgrundlag

Forslagets hjemmel er Traktatens artikel 171 og 172.

4. Nærhedsprincippet

Forslaget vil give mulighed for, at hidtil fragmenterede indsatser for såvel EU, nationale statslige og private midler kan samles i skabelsen af et europæisk

forskningsrum inden for luftfartsteknik og lufttransport. En fællesskabsforanstaltning kan skabe en retlig ramme for et sådant samarbejde. Muligheden for samordning af nationale og europæiske indsatser øger handlerummet for opnåelse af overordnede mål for den samlede europæiske forskning og industri inden for området. Herigennem styrkes de europæiske virksomheders konkurrencekraft. Forslaget vurderes hermed at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Formål og indhold

Oprettelse

Clean Sky fællesforetagendet foreslås oprettet for en periode, som udløber den 31. december 2017. Rådet vil kunne forlænge denne periode. Som hjemsted foreslås Bruxelles, Belgien.

Mål

Fællesforetagendet Clean Sky har følgende mål:

- At fremskynde udviklingen i EU af rene lufttransportteknologier med henblik på anvendelse snarest muligt
- At skabe et radikalt innovativt lufttransportsystem baseret på integration af avancerede teknologier og demonstratorer i fuld skala med det mål at nedbringe lufttransportens miljøpåvirkninger gennem reduktion af støj og gasemissioner samt forbedring af luftfartøjers brændstoføkonomi.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 3/5

Medlemmer og organisering

- De stiftende medlemmer er Det Europæiske Fællesskab repræsenteret ved Kommissionen og 12 ITD-ledere (ITD= Integreerede Teknologidemonstratorer) og op til 74 associerede medlemmer
- Enhver offentlig eller privat enhed, der er etableret i en medlemsstat eller i et land, der er associeret det syvende rammeprogram, kan søge om at blive medlem af Clean Sky – under visse forudsætninger.
- Fællesforetagendet Clean Sky har følgende organer: *bestyrelsen, direktøren, styringsudvalgene for de integrerede teknologidemonstratorer* og *det generelle forum(rådgivende organ for Clean Sky)*.
- Fællesforetagendet opretter om nødvendigt et *rådgivende udvalg*, som udpeges af Kommissionen.

Vedtægterne for Clean Sky udgør en integrerende del af forordningen og vedtages, når forordningen vedtages.

Finansiering

- Clean Skys ressourcer udgøres af bidrag fra medlemmerne og disses deltagende tilknyttede virksomheder.
- De løbende omkostninger for Clean Sky skal deles ligeligt mellem på den ene side Det Europæiske Fællesskab, der bidrager med 50% af de samlede omkostninger, og på den anden side de øvrige medlemmer, der bidrager med de resterende 50%.
- Fællesskabets finansielle bidrag til fællesforetagendet ”Clean Sky” for den tiårige periode frem til 2017 forventes på baggrund af udmeldinger i forhandlingsfasen af være på op til 800 mio. Euro. Fællesskabsmidlerne afholdes af den budgetbevilling, der er tildelt temæt ”Transport” i særprogrammet ”Samarbejde” i FP7.

- De nærmere bestemmelser for Fællesskabets finansielle bidrag fastlægges i en generel aftale og årlige finansielle gennemførelsesaftaler, som indgås mellem Kommissionen på Fællesskabets vegne og fællesforetagendet Clean Sky.
- ITD-ledere og associerede medlemmer skal bidrage med ressourcer, der mindst svarer til Fællesskabets bidrag med undtagelse af de midler, der bevilges gennem indkaldelser af forslag for at gennemføre Clean Skys forskningsaktiviteter.

Støtteberettigede

Hvor det er relevant, skal Fællesskabets bidrag i henhold til artikel 6, stk. 4, til Clean Sky til finansiering af forskningsaktiviteter omfatte finansiering af forslag, der udvælges via indkaldelser af konkurrerende forslag. Enhver offentlig eller privat enhed, der er etableret i en medlemsstat eller i et land, som er associeret med det syvende rammeprogram, er støtteberettiget til en sådan finansiering.

Rapport og evaluering

Kommissionen forelægger Rådet og Europa-Parlamentet en årlig rapport over de fremskridt, som fællesforetagendet Clean Sky har opnået.

Senest tre år efter det fælles foretagendes start og under alle omstændigheder senest den 31. december 2010 gennemfører Kommissionen en evaluering på grundlag af et kommissorium, der aftales med bestyrelsen. Formålet er bl.a. at fastslå, om varigheden af Clean Sky bør forlænges ud over den fastsatte periode, og om der skal foretages passende ændringer i forordningen og vedtægterne.

Ved udgangen af 2017 gennemfører Kommissionen en endelig evaluering af Clean Sky med bistand fra uafhængige eksperter. Resultaterne forelægges Europa-Parlamentet og Rådet.

Intellektuel ejendom

Fællesforetagendet Clean Sky vedtager regler for formidling af forskningsresultater, hvormed det om nødvendigt sikres, at intellektuel ejendom, der frembringes i forbindelse med forskningsaktiviteter inden for rammerne af denne forordning, beskyttes, og at forskningsresultater anvendes og formidles.

Støtte fra værtsstaten

Der indgås en værtsstatsaftale mellem Clean Sky og Belgien om kontorlokaler, privilegier og immuniteter og anden støtte fra Belgien til Clean Sky.

Ikrafttrædelse

Forordningen træder i kraft på dagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke nogen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Gennem fælles teknologiinitiativer mobiliseres en kombination af forskellige private og offentlige, europæiske og nationale finansieringsformer og -kilder. Denne finansiering kan antage forskellige former og mobiliseres gennem forskellige mekanismer, herunder blandt andet støtte fra rammeprogrammet.

Kommissionen lægger op til en fællesskabsfinansiering på 800 mio. Euro i perioden 2007 – 2013. Danmark finansierer ca. 2 % af EU's budget svarende til ca. 16 mio. Euro = ca. 120 mio. kr.

9. Høring

Sagen behandles i EF-Specialudvalget for forskning.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tilslutter sig initiativet om at forøge Europas industrielle forskningsaktiviteter og kan tilslutte sig, at Kommissionen har fremlagt et forslag om oprettelse af fællesforetagendet Clean Sky. Det bør nøje overvejes, hvorledes Danmark skal forholde sig til den konkrete tilrettelæggelse af fællesforetagendet.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 5/5

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt en positiv indstilling til oprettelsen af fællesforetagendet Clean Sky.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Det bemærkes, at Folketingets Europaudvalg har modtaget samlenotat af 14. maj 2007 om det fælles teknologiinitiativ om indlejrede computer-systemer (ARTEMIS) og det fælles teknologiinitiativ om innovativ medicin (IMI) i forbindelse med Konkurrenceevnerådets møde den 21.-22. maj 2007.